

ligt til Kontraktforhold, fordi de Folk, der den Gang levede, var vant til visse Baand paa dette Omraade. Nu om Stunder kan man derimod ikke finde sig i saadanne Baand. Dette synes jeg, man skulde tage et vist Hensyn til. Jeg er overbevist om, at det, som alle Forhold nu ligger, vil være bedst for begge Parter, Mester og Svend, om Rigsdagen kunde enes om at ophæve den Lærlingelov, vi har, og kun fastsætte nogle enkelte Beskyttelsesbestemmelser til Værn for Lærlingene. Jeg tror ikke, at den Lærlingelov, vi har, i de senere Aar har været respekteret ret meget indenfor Haandværket; den er ogsaa saaledes affattet, at der ikke paabydes nogen som helst Pligt med Hensyn til Lærlingens Uddannelse. Jeg kender fra mit Fag forskellige Byer, hvor man i Stedet for at have Kontrakter med Aflæggelse af Svendeprove plejer at samles i Mesterforeningerne, syner det Arbejde, som Lærlingene har udført, og paategner et Stykke Papir, hvorved Mestrene i den og den By gør vitterligt, at Peter Jensen nu fra Dato er Svend, og saa samles man bagefter til en gemytlig Fæst. Det er et Forhold, som er kendt i mange Byer, men som ikke kunde have eksisteret, hvis der havde bestaaet virkelige Kontrakter, og hvis Loven havde paalagt bestemte Pligter med Hensyn til Uddannelsen.

Det ærede Medlem, der sidst talte (Kayser), tilhører jo et Fag — Tømmerfaget —, hvor man endnu lever under de gamle Lavstiltande, men hvor man dog paa mange Omraader har været nødt til at rette sig efter Tidens Udvikling. Nu til Dags er det naturligt i Lærlingen, at se den unge Arbejder, der gaar ind til Oplæring i Faget, men som samtidig frembringer Værdier lige fra den første Dag, den paagældende tager fat paa at arbejde. Man har jo i de forskellige Fag ikke kunnet bevare Karakteren af de gamle lavsmæssige Tiltande indenfor Haandværket, som man kendte tidligere. Selv om endnu en Række Fag ikke har udviklet sig paa den Maade, at Maskinteknikken har grebet ind og har gjort det overflødig at skaffe sig mere udvidede Kundskaber indenfor sit Fag, er det alligevel en Kendsgerning, at Virksomheden i stor Udstrækning foregaar paa en helt anden Maade, end man tidligere har kendt. Faget udstykkes, man oplæres i en ganske bestemt Gren af det paagældende Fag. Tidligere lærte man alle Fagets Grene; hvis man blev arbejdsløs, havde man paa den Maade let ved at faa Arbejde andetsteds i det paagældende

Fag, thi hvis man ikke kunde faa Arbejde i den ene Gren, kunde man faa det i den anden.

Det staar da nu for mig saaledes, at det maa være en Pligt for Rigsdagen at indrette Loven saaledes, at man ikke udelukker den unge Arbejdskraft fra Medbestemmelsesret over den Arbejdskraft, han ejer. Der betales Løn for det Arbejde, Lærlingen udfører, men denne Løn er saa lav, at det er komplet umuligt for ham at leve deraf; indtil for ganske nylig begyndte Lærlingen med 2 Kroner om Ugen, stigende indtil 7 Kr. om Ugen i det sidste, det femte Aar. Lærlingens Livsophold har ikke hans Mester og ikke det Arbejde, han har frembragt, betalt, men derimod hans Forældre. Det forekommer mig, at her foreligger et stort socialt Spørgsmaal. Skal man virkelig vedblivende lade Forældrene sørge for Lærlingenes Underhold? Det er jo en Kendsgerning, at de, der lærer et eller andet Haandværk, udgaar fra de allerfattigste Hjem. Det er en Kendsgerning, at det er meget sjældent, at en Velhaver anbringer sin Søn i en Lære, for at han skal lære dette eller hint Fag, fraregnet de Tilfælde, hvor vedkommende selv har Haandværksvirksomhed og ønsker, at Sønnen skal overtage denne; men i det store og hele er det de fattige Hjem, der leverer Lærlingekontingtet til Haandværket.

Forholdene udviklede sig da saaledes, at selv om Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening i Virkeligheden ikke i Kraft af sine Medlemmers Stilling var direkte interesseret i denne Sag, maatte den alligevel tage den op til Overvejelse. Man havde i Arbejdsgiverforeningen den 19. December i Fjor et Møde, hvor man henstillede til Medlemmerne — man kunde altsaa ikke vedtage noget paa det Omraade —, at der fremtidig betales Lærlinge i Provinserne en Begyndelsesløn af 8 Kr. og en Slutløn af 18 Kr. om Ugen, for Københavns Vedkommende 10 Kr., henholdsvis 21 Kr. At Arbejdsgiverforeningens Medlemmer gennemgaaende tager Hensyn til denne Henstilling, er jeg ikke tilbøjelig til at tro; jeg ved i alt Fald, at for mit eget Fags Vedkommende er der ikke ret mange, der tager Hensyn dertil.

Jeg skal nævne, at i en By som Stockholm betales der Lærlinge i mit Fag en Begyndelsesløn af 20 Kr. om Ugen; Læretiden er dér 4 Aar, og i det sidste Aar faar Lærlingen 70 Kr. I en By, som ligger os saa nær som Malmø, betaler man en Begyndelsesløn af 15 Kr. og en Slutløn af 60 Kr. om Ugen. Hvad er Grunden til denne Forskel? Den